

Barnas Jurist

En avdeling i Gatejuristen - gratis rettshjelp til barn og unge under 25 år

Adresse Skippergata 23, 0154 Oslo
Sentralbord 22 41 22 40
Faks 23 10 38 91
Internett <http://www.barnasjurist.no>
Mail post@barnasjurist.no

Sandefjord kommune
Postboks 2025
3202 Sandefjord

Oslo, 17.april.2018
Vår ref.: **201700203-B**

Krav om oppreisning og erstatning

Barnas Jurist, ved undertegnede, er fullmektig for Sondre Bogen-Straume, se vedlagte fullmakt.

Sondre Bogen-Straume har bedt om bistand fra Barnas Jurist i sak som gjelder krav om erstatning for tapt arbeidsinntekt grunnet et lite tilfredsstillende undervisningstilbud og krav om oppreisning for opplevelser knyttet til mobbing på Krokemoa barneskole.

1.0 Krav om oppreisning og erstatning

I samtale med Barnas Jurist, har Sondre fortalt om en vanskelig skolegang preget av mobbing fra medelever og ansatte ved Krokemoa barneskole. Han forteller også om store kunnskapshull, da han opplevde å få et svakt undervisningstilbud i norsk og engelsk. De store kunnskapshullene har ikke blitt tettet, og klienten står uten karakter i norsk og engelsk fra videregående skole.

I løpet av årene Sondre gikk på Krokemoa barneskole er det funnet flere kritikkverdige forhold, som i det følgende vil bli presentert og dokumentert som grunnlag for kravet om økonomisk erstatning og oppreisning.

Etter oppl. § 9A-14 kommer skadeserstatningsloven. kap. 2 til anvendelse i saker som gjelder psykososialt skolemiljø. Videre følger det av prop. 129 L (2012 – 2013) at skl. gjelder i sin helhet for skolesektoren, ikke bare dens kapittel 2.

2.0 Krav om erstatning for tapt arbeidsinntekt

Etter skl. § 2-1 skal «Arbeidsgiver svarer for skade som voldes forsettlig eller uaktsomt under arbeidstakers utføring av arbeid eller verv for arbeidsgiveren, idet hensyn tas til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt». I dette ligger at skoler som ikke oppfyller sine plikter etter opplæringslova, er erstatningsansvarlig overfor sine elever.

2.1 Svak undervisning i norsk og engelsk

Sondre opplevde et svakt undervisningstilbud i norsk- og engelskfaget på Krokemoa barneskole og fikk derfor ikke karakter i fagene på videregående. Etter hvert som Sondre falt mer og mer av på skolen, utviklet han personlige problemer og sykdom. Sondre klarte ikke gjennomføre sin læretid og står uten fullført videregående utdanning. Manglende norsk- og engelskkunnskaper, samt en ikke fullført videregående utdanning, tilsier at Sondre stiller svakere ved jobbsøking og videreutdanning, sammenliknet med andre. Som følge av problemene Sondre har møtt i ungdomstiden, har han utviklet mistro til samfunnet, skolesystemet og arbeidslivet. Se bilag 1: «Hvordan mine opplevelser på barneskolen har påvirket / preget meg» v/ Sondre Bogen-Straume, ikke datert. Samlet sett må dette kunne sies å utgjøre en «skade» jf. skl. § 2-1.

Det er på det rene at det svake undervisningstilbudet er gitt i skoletiden på Krokemoa barneskole. Lærere og andre ansatte ved skolen er «arbeidstakere» i lovens forstand, og skaden har skjedd under «arbeidstakers utføring av arbeid», jf. skl. § 2-1.

Barnas Jurist mener at ansatte ved Krokemoa barneskole har opptrådt «uaktsomt» ved undervisningstilbudet de ga klienten i årene han gikk på barneskolen.

Av et møtoreferat 8.juni 09 fremgår det at klienten blir sendt hjem da hans ressurspersoner ble syke. Det følger av oppl. § 5-1 (2)¹ at klienten skulle få «utbytte av opplæringa i forhold til andre elever og i forhold til dei opplæringsmåla som er realistiske for eleven». Da Sondre ble sendt hjem på grunn av manglende personale, innebærer det at klienten opplevde å miste undervisning. Det fremstår som svært kritikkverdig og «uaktsomt» av skolens ansatte at det ikke ble gitt et mer fullverdig undervisningstilbud til Sondre. Se bilag 2: «Referat fra samarbeidsmøte i Sandefjord kommune» datert 8. 06.09. Sondres mor har fortalt at hun måtte holde hjemmeundervisning for sin sønn når han ble

---

¹ Lovens versjon trådte i kraft 01.01.2009.

sendt hjem fra skolen, og som en følge av dette og manglende SFO-plass, ikke lenger kunne jobbe. Se bilag 12: Vedlegg vedr. Sondre Straume f. 010497.

Flere rapporter skolen utarbeidet viser at klienten ble satt til mye praktisk arbeid. Dette har medført at klienten mistet undervisning, og ikke opplevde den faglig utvikling som kreves for at klienten skulle få utbytte av senere undervisningstilbud. Klienten forklarer at dette har hatt innvirkning på hans faglige utvikling på ungdomsskolen og videregående. Se bilag 1: «Hvordan mine opplevelser på barneskolen har påvirket / preget meg» v/ Sondre Bogen-Straume, ikke datert. Skolens ansatte burde heller hatt fokus på at klienten skulle nå faglige mål og delta i undervisningen, og undervisningsopplegget som ble tilbudt, anses som «uaktsomt» jf. skl. § 2-1. Se bilag 3: evaluering av IOP / Halvårsrapport høst 06 v/ [REDACTED] datert 9.01.07. Det fremgår av dokumentasjon fra Vestfold sykehus at foreldrene var bekymret for Sondres skolesituasjon. Under et opphold på sykehuset i Vestfold, fremgår det at Sondre opplevde mestring på SMI-skolen. Videre fremgår det av journalen at det ville bli viktig med forandringer i samarbeidet med skolen, og at skolen måtte jobbe ut fra motivasjonen til Sondre. Se bilag 11: Notat v/ psykologspesialist [REDACTED] [REDACTED] datert 22.05.07.

Det er beskrevet i en evaluering at «Sondre har vært ganske lite i klassen. Han har i stor grad vært på et eget grupperom, eller hatt et eget opplegg med assistenten. På tross av svært tilpasset undervisning har den faglige utviklingen ikke vært særlig positiv for Sondre». Det følger av oppl. § 5-1 (2)² at «I vurderinga av kva for opplæringstilbod som skal givast, skal det særleg leggjast vekt på utviklingsutsiktene til eleven». At personalet som hadde ansvaret for Sondre og hans læringsstiasjonen erkjenner at klienten ikke fikk utbytte av undervisningen, uten tilby et alternativt undervisningstilbud, anses som «uaktsomt» jf. skl. § 2-1. Se bilag 4: evaluering av IOP/ Halvårsrapport høst 05 v/ [REDACTED] datert 16.01.06 og bilag 4: evaluering av IOP/ Halvårsrapport vår 06 v/ [REDACTED] datert 19.06.06.

Barnas Jurist mener at den skade Sondre er påført som følge av manglende undervisning ligger innenfor rammen av de krav som «med rimelighet kan stilles» til Krokemoa barneskoles ansatte jf. skl. § 2-1.

2.1 Årsakssammenheng: manglende undervisning og tapt arbeidsinntekt

---

² Lovens versjon trådte i kraft 01.01.2006.

Fordi Sondre ikke fikk tilstrekkelig opplæring i norsk og engelsk, fikk han store kunnskapshull. Dette lot seg ikke rette opp i på videregående, og han sto uten karakter i fagene. Det at han stod uten vitnemål skapte stress som forårsaket søvnproblemer, konsentrasjonsvansker og depressivitet. Han ble sykemeldt som følge av disse problemene og står nå uten lærlingplass og går på arbeidsavklaringspenger. Hvis Sondre hadde mottatt tilstrekkelig norsk- og engelskundervisning på barneskolen, tyder andre skolerresultater på at Sondre hadde de nødvendige kognitive forutsetninger for å kunne være i stand til fullføre videregående med karakterer også i disse fagene. Se bilag 5: «NAV har innvilget søknaden din om arbeidsavklaringspenger», datert 25.januar 2018.

3.0 Krav om oppreisning

Det følger av skadeserstatningsloven § 3-5 at «Den som forsettlig eller grovt aktløst har a) voldt skade på person (...) pålegges å betale den fornærmede (...) erstatning (oppreisning) for den voldte tort og smerte og for annen krenking eller skade av ikke-økonomisk art.»

Det følger av rettspraksis at oppreisningskrav kan rettes mot juridiske personer, på grunnlag av organansvaret. Kravet om oppreisning retter seg dermed til kommunen som rettssubjekt jf. Rt. 1995 s. 209.

3.1 Mobbing fra medelever og ansatte

Sondre mener at hans vansker knyttet til alminnelig og fysisk kontakt med medmennesker skyldes mobbing og overgrep på Krokemoa barneskole. Sondre klarer eksempelvis ikke å «håndhilse da dette skyter igjennom kroppen min, eller få en klem av mamma og andre personer». Det anføres å foreligge en «skade» jf. skl. § 3-5 (1).» Se bilag 1: «Hvordan mine opplevelser på barneskolen har påvirket / preget meg» v/ Sondre Bogen-Straume, ikke datert.

Av dokumentasjonen nedenfor fremgår det at Krokemoa barneskole har opptrådt «grovt aktløst» vedrørende håndteringen og manglende dokumentasjon av Sondre jf. skl. § 3-5 (1).

Etter tidligere opplæringslov § 9A-6(3)³ følger det at «Dersom skolen blir klar over tilhøve ved skolemiljøet som kan ha negativ verknad for helsa til elevane, skal elevane og dei føresette snarast mogleg varslast om det». Det fremgår av et journalnotat at klienten blir «bært ut av klasserommet fordi han har vist uakseptabel adferd. Han lager lyder og vandrer rundt». Det fremgår også av

---

³ Lovens versjon trådte i kraft 01.09.2004.

journalnotatet at foreldrene ikke mottok denne informasjonen, men fra andre kanaler. Se bilag 6: journal fra Sykehuset i Vestfold HF v/ psykologspesialist [redacted] datert 13.09.04. Krokemoa skole overholdt dermed ikke sin informasjonsplikt etter oppl.§ 9A-6 (3). Disse forholdene anses som «grovt aktløst» jf. skl. § 3-5 (1).

Da klienten gikk i 2.klasse, beskriver skolen at det blir «problematisk» for Sondre, ved at han ikke ønsket å være på skolen og ble aggressiv. Skolen rapporterer at det «kan ha vært flere årsaker til dette», uten å utdype det nærmere. Dette anses som et brudd på skolens aktivitetsplikt etter opplæringslova, ettersom flere av skolens ansatte som oppdaget problemene «snarast undersøkje saka», jf. § 9A-3 (2)⁴. Bruddet på aktivitetsplikten anses «grovt aktløst», ettersom kontinuerlig deltagelse på skolen er svært viktig for barnets faglige og sosiale utvikling jf. skl. § 3-5 (1). Se bilag 7: evaluering av IOP / Halvårsrapport vår 05 v/ [redacted] og [redacted]. Ikke datert.

I en individuell opplæringsplan for skoleåret 2005/2006 blir det beskrevet at klienten «Misforstår fort, løser konflikter fysisk. Mye uro i klasserommet». Se bilag 4: IOP / skjema 1 2005/2006 v/ [redacted] og [redacted] datert 19.10.05. Fra høsthalvåret 2005 blir det beskrevet at klienten «kan fort bli utagerende og frustrert, noe som gjør at andre rundt han trekker seg bort, og ikke vil leke». Etter § 9A-3 (2) var skolen forpliktet til å «undersøkje saka og varsle skoleleiinga, hvis skolen oppdrager at elevene ikke har et godt psykososialt miljø». Skolens plikt til å «undersøkje» innebærer å utvikle «nødvendige tiltak» som sikrer elevene et godt psykososialt miljø jf. Ot.prp. nr. 72 (2001-2002) side 23. Av dokumentet følger det at klienten ble fulgt opp av spesialpedagog og assistent, samt tilsyn i alle friminutt. Det står imidlertid ikke skrevet hvilke konkrete tiltak dersom det oppsto konflikt, eller hvordan personalet kunne bidra til å bedre klientens psykososiale skolemiljø. Ettersom Sondre var et barn og hadde personlige utfordringer da disse situasjonene oppsto, var han avhengig av at skolen grep inn i situasjonen. Manglende konkretisering av hvilke tiltak skolens skulle foreta seg, anses som «grovt aktløst» jf. skl. § 3-5. Se bilag 4: Evaluering av IOP / Halvårsrapport høst 05 v/ [redacted] datert 16.01.06

Av opplæringslova § 9A-3 (1)⁵ følger det at «Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør». Gjennom en adferdskartlegging fra 2007 fremgår det at klienten ikke får «nødvendig sosial ferdighetstrening grunnet for lite tid og vanskelig forhold å tilrettelegge for dette. Dette går utover elevens mulighet til å

⁴ Lovens versjon trådte i kraft 01.09.2004.

⁵ Lovens versjon trådte i kraft 01.08.2007.

opparbeide seg gode relasjoner til jevnaldrende». Vernepleieren som fylte ut skjemaet, krysset av for «passer bra eller ofte» på spørsmål om Sondre ble ertet. Dette illustrerer at skolen observerte og var klar over mobbingen klienten ble utsatt for, uten at dette er dokumentert nærmere. Bruddet på skolens plikt til kontinuerlig arbeid rundt det psykososiale miljøet og den manglende dokumentasjonen anses som «grovt aktløst» jf. skl. § 3-5 (1). Se bilag 8: Spørreskjema – Lærer, atferdssenteret datert 19.10.07

Det følger av oppl. § 9A-3 (3)⁶ at «dersom ein (...) forelder ber om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkjande åtferd som mobbing, (...) skal skolen snarast mogleg behandle saka (...)». Sondres foreldre informerte skolen om at klienten ble «mye plaget / mobbet» i under et møte 8.juni 2009. I møtoreferatet står det imidlertid ingenting om hvordan dette ble diskutert nærmere eller hvordan skolen skulle stanse mobbingen. At skolen ikke responderte på mobbingen med konkrete tiltak, etter at foreldrene hadde gjort skolen oppmerksom på situasjonen, må anses «grovt aktløst» jf. skl. § 3-5 (1). Se bilag 2: «Referat fra samarbeidsmøte i Sandefjord kommune» datert 08. 06.09

Etter oppl. § 2-9 (3)⁷ må «Fysisk refsing eller anna krenkjande behandling må ikkje nyttast». Sondre og Sondres mor forteller om flere episoder der klienten er blitt holdt og båret av personalet på barneskolen, og at dette i perioder skjedde ukentlig. Sondre forteller også om stadige opplevelser av å bli holdt hardt i nakken og at «lærere brøler meg i ansiktet», se bilag 1: «Hvordan mine opplevelser på barneskolen har påvirket / preget meg» v/ Sondre Bogen-Straume, ikke datert. De fysiske overgrepene mot Sondre er kun beskrevet ved et tilfelle. Utover denne hendelsen, er ikke de fysiske overgrepene nevnt i skolens dokumenter. At utfordringene rundt Sondre er løst ved at skolens personale griper inn fysisk, er et klart brudd på daværende oppl. § 2-9 (3), og «grovt aktløst» jf. skl. § 3-5 (1). Se bilag 9: Konflikt rapport v/ [REDACTED] datert 05.05.10.

Et notat fra Glenne regionale senter for autisme viser at klientens opplevelser på barneskolen har preget han i form av depressive episoder i barnealder. Når klienten utviklet depressive episoder, taler det for at omfanget av mobbingen har vært av en viss størrelse. Se bilag 10: Journalnotat v/ pedagog [REDACTED] datert 23.03.15.

3.2 Årsaksakssammenheng: mobbing fra medelever og lærere.

⁶ Lovens versjon trådte i kraft 01.01.2009.

⁷ Lovens versjon trådte i kraft 01.01.2010.

Sondres opplevelser på barneskolen har preget han psykisk og sosialt. Disse hindringene innebærer at han har vanskeligheter med å danne relasjoner. Han beskriver at han ikke «orker fysisk kontakt med andre menneske». Se bilag 1: «Hvordan mine opplevelser på barneskolen har påvirket / preget meg» v/ Sondre Bogen-Straume, ikke datert. Han forklarer også problemer med å skape danne vennskap, fordi han mangler positive erfaringer med barn og ungdom på egen alder, samt sosial trening. Disse hindringene har en begrensende effekt på Sondres livskvalitet, og har en påregnelig og adekvat sammenheng med opplevelsene han hadde på barneskolen.

3.3 Årsakssammenheng: svakt undervisningstilbud

I punkt 3.1 er det redegjort for at det svake undervisningstilbudet har gitt klienten en tapt arbeidsinntekt. Det svake undervisningstilbudet danner også grunnlag for kravet om oppreisning. Sondre har beskrevet opplevelser der lærere og ansatte i skolesystemet ikke har hatt troen på han og hans evner til å lære. Dette har klienten opplevd som krevende og vanskelig, og han forklarer spesialundervisningen som svak og stigmatiserende.

4.0 Avsluttende bemerkninger

På grunnlag av skl. § 2-1 krever Barnas Jurist erstatning for tapt arbeidsinntekt som følge av svak og mangelfull norsk- og engelskundervisning.

Etter skl. § 3-5 krever Barnas Jurist oppreisning for opplevelsene Sondre hadde gjennom årene på Krokemoa barneskole. Opplevelsene omfatter mobbing fra medelever, fysiske overgrep fra skolens ansatte og stigmatiserende opplevelser knyttet til spesialundervisningen han ble tilbudt.

All korrespondanse i saken bes rettet Barnas Jurist ved undertegnede.

Med vennlig hilsen
for Barnas Jurist

████████████████████
Saksbehandler

████████████████████
Fagsjef

Vedlegg:

1. Fullmakt

2. Hvordan mine opplevelser på barneskolen har påvirket / preget meg v/ Sondre Bogen-Straume, ikke datert
3. Referat fra samarbeidsmøte med familien Straume, datert 8.juni 2009
4. Individuell opplæringsplan, Barnehage- / skoleåret: 2006-2007
5. Individuell opplæringsplan, Barnehage- / skoleåret: 2005-2006
6. Brev fra NAV vedrørende søknad om arbeidsavklaringspenger, datert 25.januar 2018
7. Notat v/ psykologspesialist [REDACTED], datert 13.09.2004
8. Individuell opplæringsplan, Barnehage- / skoleåret 2004-2005
9. Spørreskjema lærer, datert 29.10.2007
10. Konfliktrapport, datert 05.05.2010
11. Notat vedrør M.I.N.I og preliminær diagnose ved pedagog [REDACTED], datert 23.03.15
12. Notat v/ psykologspesialist [REDACTED], datert 22.05.2007
13. Vedlegg vedr. Sondre Straume f. 010497, v/ Gro Anita Straume, ikke datert